

МІЖРЕГІОНАЛЬНА
АКАДЕМІЯ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ

СТАНОВЛЕННЯ І РОЗВИТОК УКРАЇНСЬКОЇ ДЕРЖАВНОСТІ

Випуск 6

*Матеріали VI Всеукраїнської
науково-практичної конференції
“Державне управління: стратегія і тактика
формування сучасного фахівця”,
м. Київ, МАУП 29 жовтня 2011 р.*

Київ
ДП “Видавничий дім “Персонал”
2011

*Схвалено Вченою радою Міжрегіональної Академії управління персоналом
(протокол № 8 від 28.09.11)*

Редакційна колегія

М. Ф. Головатий (голова), д-р політ. наук, проф., *В. В. Омельчук* (заступник голови), канд. іст. наук, *П. Ф. Вознюк* (відповідальний секретар), канд. політ. наук, доц., *І. П. Бідзюра*, д-р політ. наук, проф., *П. П. Гай-Нижник*, д-р іст. наук, старш. наук. співроб., *Ю. О. Куц*, д-р наук держ. упр., *І. П. Лопушинський*, д-р наук держ. упр., проф., *В. М. Піскун*, д-р іст. наук, старш. наук. співроб., *Я. Ф. Радиш*, д-р наук держ. упр., проф., *І. В. Розпутенко*, д-р наук держ. упр., проф., *Г. П. Ситник*, д-р наук держ. упр., проф., *П. К. Ситник*, д-р філос. наук, проф., *Ю. П. Сурмін*, д-р соц. наук, проф., *В. В. Утвенко*, канд. іст. наук, доц., *М. В. Чечетов*, д-р наук держ. упр., проф., *Н. П. Ярош*, д-р наук держ. упр., *Н. М. Чернуха*, д-р пед. наук, проф.

Видання здійснене в рамках проекту
“Наукові праці МАУП”

Становлення і розвиток української державності: [зб. наук. пр.] / МАУП. —
С76 К.: ДП “Видавничий дім “Персонал”, 2011 —

Вип. 5 : Матеріали VI Всеукр. наук.-практ. конф. “Державне управління: стратегія і тактика формування сучасного фахівця”, м. Київ, МАУП, 29 жовт. 2011 р./ редкол.: М. Ф. Головатий (голова) [та ін.]. — 2011. — 428 с. : іл. — Бібліогр. в кінці ст.

У пропонованому збірнику подано статті учасників науково-практичної конференції, присвяченої найважливішій проблемі сьогодення — становленню України як держави. Розглядається формування державності в Україні у різні періоди історії та в різних аспектах.

Для науковців і державних службовців, політиків і політологів, викладачів і студентів, а також усіх, хто цікавиться розвитком Української держави і суспільства.

ББК 63.3(4УКР)я43+67.9(4УКР)301я43

Л. І. Корсуненко Нормативно-правові основи функціонування і розвитку інституту державної служби у сучасній Україні.....	243	Н. В. Кляшторна Соціогуманітарні вектори державного управління в Україні	302
В. Ф. Солонина Судовий захист права власності: питання теорії і практики.....	249	Я. І. Ніколаєва Етика державного службовця	308
О. В. Білик Управління інформаційними державними закладами в умовах інформатизації	254	В. О. Соловар Держава і управління Київської Русі	310
О. М. Посвистак Менеджмент якості освіти як стратегія вдосконалення діяльності бібліотеки ВНЗ	258	А. А. Поєдинок Стратегія і тактика управління персоналом.....	313
В. О. Сухомлінов Аналіз і оцінка стану інформаційної безпеки на підприємствах: регіональний аспект.....	262	О. В. Романович Принцип поділу державної влади та сучасні проблеми реалізації в Україні	315
Прудніков М. В. Аналіз ефективності існуючої системи формування місцевих бюджетів в Україні	266	В. В. Борейчук Аналіз діяльності благодійництва як соціального явища.....	320
А. М. Медвідь, Ю. А. Слюсар Розвиток державного управління і державної служби на теренах України	272	О. В. Ємишанова Управління трудовими міграціями в рамках міжнародної системи	323
З. І. Розгач Державна політика України у сфері попередження бездоглядності та безпритульності дітей.....	277	А. М. Соколова Шляхи та механізми підвищення ефективності місцевого самоврядування в Україні.....	326
Л. І. Костенко Системно-структурна характеристика загальнодержавної системи забезпечення безпеки дорожнього руху на регіональному рівні.....	281	О. Л. Димарчук ЗМІ в системі державного управління	329
О. А. Доронін Державне регулювання розвитку об'єктів інфраструктури аграрного ринку (концептуальні засади, методологічні підходи).....	286	О. О. Бушин Державне управління в Україні в умовах становлення нових економічних інститутів	331
О. О. Малишенко Розробка механізмів фінансово-кредитної підтримки розвитку малого підприємництва	291	А. Ю. Костенко Державна служба в Україні: становлення і розвиток	333
О. Я. Гулько Концептуальні засади реформування державного управління в новітній Україні ..	296	Д. О. Трібель Психологічні особливості управління організаційними структурами.....	335
К. О. Василенко Основні проблеми здійснення місцевого самоврядування в Україні	298	Ю. Гончар Мотивація та стимулювання праці як засіб підвищення ефективності діяльності підприємств	338
Г. О. Чічкань Сутність державної служби як механізму взаємозв'язку між державою та громадянином	300	О. Грицан Імідж лідера як ефективний засіб впливу: аналітико-теоретичний аналіз	341
		М. Кобиш Організаційна культура керівника як регулятор організаційної діяльності.....	344
		А. Муштенко Організація управління персоналом на підприємстві	347

СИСТЕМНО-СТРУКТУРНА ХАРАКТЕРИСТИКА ЗАГАЛЬНОДЕРЖАВНОЇ СИСТЕМИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ БЕЗПЕКИ ДОРОЖНЬОГО РУХУ НА РЕГІОНАЛЬНОМУ РІВНІ

Становлення і розвиток української державності, вип. 6, с. 281–285

Цивілізоване сучасне суспільство не може існувати без належного задоволення соціального інтересу в організації просторових пасажиро-вантажних потоків засобами автомобільного транспорту. Такі соціальні системи дорожнього руху існують в усіх країнах розвинутої автомобілізації, до яких прагне належати й Україна. Але дорожній рух як соціальна система є первісно небезпечним, заздалегідь аварійним явищем, пов'язаним з автомобілем як джерелом підвищеної небезпеки.

У працях вітчизняних дослідників розглядаються загальні питання теорії управління, що певним чином вирішують проблеми управління діяльністю із забезпечення безпеки дорожнього руху, зокрема праці: В. Б. Авер'янова, О. М. Бандурки, Р. А. Колужного, А. Т. Комзюка, О. І. Остапенко, В. М. Плішкіна та інших.

У ст. 132–133 Конституції України зазначається, що територіальний устрій нашої країни ґрунтується на засадах цілісності державної території, поєднанні централізації і децентралізації у здійсненні державної влади. Систему адміністративно-територіального устрою України становлять: Автономна Республіка Крим, області; райони, міста, райони в містах, селища і села. В них відповідно існує регіональна гілка вико-

навчої влади. Розглянемо діяльність територіальних органів міністерств та інших органів державної виконавчої влади та місцевих державних адміністрацій і органів місцевого самоуправління з питань забезпечення безпеки дорожнього руху у регіоні.

З метою забезпечення державного регулювання та контролю за додержанням законодавства про транспорт під час здійснення підприємницької діяльності, пов'язаної з перевезенням пасажирів та вантажів автомобільним транспортом, було створено територіальні органи Мінтрансу і підпорядковані Державному департаменту автомобільного транспорту — автотранспортні управління в АРК та областях (Положення про автотранспортні управління Міністерства транспорту: затверджене постановою Кабінету Міністрів України від 4 грудня 1998 р. № 1913). Управління розробляють проекти нормативно-технічної документації, пов'язаної з регулюванням діяльності автотранспорту, забезпечують державне регулювання діяльності та контроль за виконанням суб'єктами підприємницької діяльності правил перевезення пасажирів і вантажів, вимог законодавства щодо безпеки транспортного процесу, здійснюють сертифікацію транспортних послуг з перевезення пасажирів на постійних автобусних маршрутах, проводять конкурси

на перевезення пасажирів автомобільним транспортом на міських та приміських маршрутах.

Управління мають право перевіряти роботу суб'єктів підприємницької діяльності, що здійснюють перевезення, вимагати від них усунення порушень, одержувати від суб'єктів інформацію про транспортні засоби та організацію безпеки транспортного процесу. Управління очолює начальник, який призначається на посаду Міністром транспорту за погодженням з обласними державними адміністраціями.

З метою забезпечення належного функціонування та подальшого розвитку мережі автомобільних доріг України було створено територіальні органи Мінтрансу і підпорядковані Державній службі автомобільних доріг (Укравтодор) — Служби автомобільних доріг в АРК та областях, а також дочірні підприємства “Облавтодори” відкритого акціонерного товариства “Державна акціонерна компанія “Автомобільні дороги” (наказ Державної служби автомобільних доріг України від 15 березня 2002 р. № 113 “Про зміни в організаційній структурі Державної служби автомобільних доріг України”).

Обласні служби автомобільних доріг належать до сфери управління Укравтодору і здійснюють функції з управління автомобільними дорогами загального користування та фінансовими ресурсами на регіональному рівні. Служби реалізують державну політику стосовно розвитку та утримання існуючої мережі автомобільних доріг загального користування в регіоні в межах фінансових ресурсів, що спрямовується на дорожнє господарство; підготовляє та організовує виконання державних програм з питань забезпечення надійного і безпечного руху автомобільними дорогами загального користування на регіональному рівні; організовує будівництво, ремонт та утримання автомобіль-

них доріг, інженерних комунікацій, споруд; здійснює управління коштами територіального дорожнього фонду, призначеними для фінансування дорожнього господарства; фінансує роботи з будівництва, реконструкції, ремонту та утримання доріг загального користування, мостів, штучних споруд; здійснює функції замовника з усього комплексу дорожніх робіт; проводить технічний нагляд за станом автомобільних доріг; взаємодіє з органами ДАІ з питань безпечної експлуатації автомобільних доріг; проводить тендери та розміщує замовлення на виконання робіт з будівництва, реконструкції та утримання автомобільних доріг; контролює виконання умов контрактів; приймає виконані роботи з будівництва, ремонту автомобільних доріг; взаємодіє з органами місцевого самоврядування у вирішенні питань, пов'язаних з функціонуванням та розвитком автомобільних доріг у регіоні. Зрозуміло, що саме від цієї служби залежить, який стан буде у доріг загального користування, від доцільності прийнятого рішення залежить і безпека дорожнього руху взагалі.

Регіональними органами державної виконавчої влади департаменту Державної автомобільної інспекції МВС України є управління Державтоінспекції головних управлінь МВС України в АРК і областях, відділи Державтоінспекції районних та міських органів внутрішніх справ, які здійснюють контрольно-наглядові функції у сфері забезпечення безпеки дорожнього руху на території України. ДАІ як орган нагляду і контролю за безпекою дорожнього руху є відомчою організаційною структурою, яка входить до складу правоохоронного органу і не має прямого відношення до організації транспортного процесу [1].

До основних завдань Державтоінспекції належить організація контролю за додержанням законів, інших нор-

мативних актів з питань безпеки дорожнього руху та охорони навколишнього середовища від шкідливого впливу автотранспортних засобів. Державтоінспекція здійснює контроль за допуском громадян до керування транспортними засобами, реєстрації та обліку цих транспортних засобів; за переобладнанням та експлуатацією транспортних засобів; за підготовкою та підвищенням кваліфікації учасників дорожнього руху; за технічним станом транспортних засобів; за охороною довкілля від шкідливого впливу транспортних засобів.

Управління Державтоінспекції області включає в себе такі підрозділи: батальйон дорожньо-патрульної служби, служба інформаційного забезпечення, відділення розшуку викраденого автотранспорту, відділ нагляду за перевезенням небезпечних вантажів та станом доріг, відділ автомобільно-технічної інспекції та контролю за роботою реєстраційно-екзаменаційних підрозділів, відділення організації профілактичної роботи, МРЕВ ДАІ, фінансова частина, чергова частина. Міські відділи ДАІ включають відділення нормативно-методичного забезпечення, групу розшуку викраденого автотранспорту, відділення нагляду за перевезенням небезпечних вантажів та станом доріг, відділення організації профілактичної роботи, роту, взвод ДПС, відділення з запобігання забруднення навколишнього середовища транспортними засобами. Районні відділи ДАІ складаються з відповідних штатних одиниць державних інспекторів, начальника відділення. Розглянемо діяльність тих підрозділів ДАІ, які забезпечують безпеку дорожнього руху у регіоні.

Дорожньо-патрульна служба здійснює одне з головних напрямлень діяльності ДАІ з попередження дорожньо-транспортних пригод, оперативно впливаючи на стан дорожнього руху та поведінку його учасників. Діяльність ДПС

регламентована наказом МВС України від 3 лютого 1992 р. № 45 “Про заходи по удосконаленню діяльності дорожньо-патрульної служби Державтоінспекції МВС України”. Основними напрямками діяльності ДПС є: надання допомоги учасникам дорожнього руху; контроль за дорожнім рухом, застосування заходів адміністративного впливу до порушників, регулювання дорожнього руху, проведення невідкладних заходів при дорожньо-транспортній пригоді, розшук водіїв, що залишили місце пригоди, тощо.

Відділ автомобільно-технічної інспекції та контролю за роботою РЕП ДАІ здійснює технічний нагляд за станом автотранспортних засобів з метою забезпечення безпеки дорожнього руху і підвищення ефективності використання автотранспортних засобів. Регулюється діяльність відділу постановою Кабінету Міністрів України від 26 лютого 1993 р. № 141, де вказані правила проведення державного технічного огляду автомобілів, автобусів, мототранспорту та причепів. Діяльність відділу технічного нагляду ведеться у двох напрямках. Це — контроль за відповідністю конструкцій транспортних засобів вимогам активної, пасивної та післяаварійної безпеки і контроль за виправністю транспортних засобів, що перебувають в експлуатації.

Відділення організації профілактичної роботи ДАІ також впливає на забезпечення безпеки дорожнього руху. Його діяльність полягає у поясненні законів, постанов, наказів, що стосуються забезпечення безпеки дорожнього руху; проведенні пропаганди правил дорожнього руху; інформуванні населення про порядок руху на певних дорогах; проведенні аналітично-облікової роботи щодо причин дорожньо-транспортних пригод та заходів їх усунення. Через цей відділ здійснюється співробітництво органів ДАІ з громадськими формуваннями, пресою, кіно, радіо та телебаченням

і складаються передумови для активізації виховної роботи серед населення за допомогою засобів масової інформації [2, 34].

Таким чином, держава, покладаючи на підрозділи ДАІ таку велику кількість завдань, вирішення яких потребує належного рівня досвідченості, не дає змогу виконувати ДАІ основне її призначення — забезпечення безпеки дорожнього руху, попередження дорожньо-транспортних пригод.

Сьогодні, на жаль, ще не створені медичні центри безпеки дорожнього руху у регіоні, тому обов'язок з надання допомоги постраждалим у ДТП та проведення медичних оглядів покладено на міські, районні та селищні лікарні. Крім того, огляд водіїв та допуск їх до керування у автотранспортних підприємствах здійснюється безпосередньо медичними установами підприємства. Перелік лікувально-профілактичних заходів, що здійснюють попередній, профілактичний та позачерговий медичний огляд, затверджується управлінням охорони здоров'я обласних, міських держадміністрацій (Положення про проведення медичного огляду кандидатів у водії та водіїв транспортних засобів: затверджено наказом Міністерства охорони здоров'я та Міністерства внутрішніх справ від 18 липня 2000 р. № 435/4656).

На регіональному рівні інтереси Державного комітету України по житлово-комунальному господарству представляють житлово-комунальні господарства області, міста, районів. Обов'язковою умовою їх існування є створення дорожньо-експлуатаційних підприємств, де організовуються служби організації дорожнього руху (Положення про спеціалізовані служби організації дорожнього руху: затверджене наказом Міністерства внутрішніх справ України, Міністерства транспорту, Державного комітету України по житлово-комунальному господарству від 31 груд-

ня 1993 р. № 29). Ці служби мають право: оперативно вносити зміни в організацію дорожнього руху при виникненні загрози його безпеці; брати участь у роботі організацій, що надають і розглядають плани і проекти розвитку комплексних транспортних схем, схем організації дорожнього руху та маршрутів пасажирського транспорту загального користування; входити до складу комісій по прийняттю завершених будівництвом, реконструкцією і ремонтом автомобільних доріг, вулиць та переїздів, інших дорожніх споруд, технічних засобів та автоматизованих систем керування дорожнім рухом.

Згідно із Законом України “Про місцеве самоврядування” до повноважень виконавчих органів сільських, селищних та міських рад, а саме відділів управління транспортом і зв'язком, належить: затвердження маршрутів і графіків руху місцевого пасажирського транспорту незалежно від форм власності, узгодження з питань транзитного транспорту; залучення на договірних засадах підприємств, установ та організацій, що не належать до комунальної власності, до участі в обслуговуванні населення засобами транспорту; здійснення контролю за належною експлуатацією транспорту; організація за рахунок власних коштів і на пайових засадах реконструкції і ремонту шляхів місцевого значення; залучення на договірних засадах організацій до участі у створенні та реконструкції об'єктів інженерного забезпечення і транспортного обслуговування.

Фінансування заходів із забезпеченням населених пунктів технічними засобами регулювання дорожнім рухом здійснюється за рахунок коштів місцевого бюджету (ст. 44 Закону “Про дорожній рух”). Але критичне становище із забезпеченням населених пунктів технічними засобами регулювання дорожнім рухом, на жаль, продовжує погіршуватися. Практично тільки вирішен-

ня належним чином органами влади на місцях питання про виділення коштів на відновлення та впровадження світлофорів, дорожніх знаків і розмітки в першу чергу на ділянках, де концентрується аварійність, дасть змогу зберегти життя та здоров'я багатьом людям.

Таким чином, розглянувши діяльність у сфері забезпечення безпеки дорожнього руху органів місцевого самоврядування та місцевих державних адміністрацій, можна визначити, що відповідальність за практичну організацію і забезпечення безпеки дорожнього руху повинна бути законодавчо покладена на регіональні органи виконавчої влади. В системі регіональної адміністрації мають створюватися самостійні структури, головною метою яких є інженерна організація дорожнього руху (саме так, як це існує у більшості країн розвинутої автомобілізації).

Таким чином, організацію забезпечення безпеки дорожнього руху слід розглядати як один з напрямів забезпе-

чення громадської безпеки і саме тому слід відносити цю діяльність до спільного ведення центральних органів виконавчої влади та місцевих органів самоврядування. Органи влади на місцях повинні здійснювати комплекс робіт з практичної організації забезпечення безпеки дорожнього руху, включаючи і фінансування з відповідних бюджетних асигнувань. У зв'язку з цим повинен бути встановлений державний орган виконавчої влади, який буде виконувати організаційно-методологічну функцію, крім того, є потреба у створенні такого органу на регіональному рівні, до складу якого буде входити ще й виробнича структура.

Література

1. Додин Е. В. Квалификация административных нарушений, совершенных на транспорте и связи. — К., 1991.
2. Сигнал. — 2003. — № 1. — С. 36.